

aardrijkskunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Weer en klimaat

1 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat er een verkoelend effect is (van de wind) van zee.

2 maximumscore 2

1 = onjuist
2 = juist
3 = juist

indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

3 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het warmer wordt in Nederland.

4 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat Noordwest-Spanje in de buurt van een lagedrukgebied ligt / dat de isobaren (of een omschrijving hiervan) boven Noordwest-Spanje dicht bij elkaar liggen/boven Nederland ver uit elkaar liggen.

5 maximumscore 2

1 = stijgende
2 = koelt af
3 = groter

indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

6 maximumscore 2

1 = minder
2 = extensieve
3 = het opslaan van water

indien drie antwoorden juist 2
indien twee antwoorden juist 1
indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
7	B	
8	maximumscore 1	
	Almería	
	Uit het antwoord moet blijken dat het in Almería droger is dan in Sevilla.	
	<i>Opmerkingen</i>	
	– Ook mag goed gerekend worden dat Almería in de regenschaduw van gebergten ligt.	
	– Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juiste oorzaak.	
9	D	
10	maximumscore 2	
	1 = aanlandige	
	2 = lijzijde	
	3 = lager	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
11	maximumscore 1	
	1 = juist	
	2 = juist	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
12	maximumscore 1	
	Juiste voorbeelden van een voorzorgsmaatregel zijn:	
	– evacuatie routes aangeven	
	– voorlichting geven	
	– verbod op open vuur instellen	
13	maximumscore 1	
	Uit het antwoord moet blijken dat het warme zeewater (in de Golf van Mexico) de kracht van een orkaan voedt.	
14	maximumscore 1	
	Voorbeelden van een juiste reden zijn:	
	– Bewoners denken dat het wel zal meevallen.	
	– Bewoners zijn bang voor plunderingen.	

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van een sociaal gevolg zijn: <ul style="list-style-type: none"> – Inwoners moeten tijdelijk naar een andere plaats gaan (evacuatie). – Er zijn slachtoffers. – Mensen zijn dakloos / zijn bezittingen kwijt. • Voorbeelden van een economisch gevolg zijn: <ul style="list-style-type: none"> – tijdelijke sluiting van bedrijven – Inwoners kunnen niet naar hun werk. – schade aan infrastructuur en gebouwen – Huizen zijn beschadigd. 	<p>1</p> <p>1</p>

Water

16	maximumscore 2	
	<p>1 = de zon</p> <p>2 = oceanen</p> <p>3 = opgeslagen als sneeuw en ijs</p>	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
17	maximumscore 1	
	<p>1 = onjuist</p> <p>2 = juist</p>	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
18	C	
19	maximumscore 1	
	<p>gebied X</p> <p>Uit het antwoord moet blijken dat gebied X een watervasthoudende (klei)bodem heeft / dat gebied X (door de lagere ligging) een hogere grondwaterstand heeft.</p>	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.</i>	
20	maximumscore 1	
	Uit het antwoord moet blijken dat de rivieren te ondiep/te smal zijn voor een groot containerschip/zeeschip.	

Vraag	Antwoord	Scores
21	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist voordeel zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Een binnenvaartschip heeft minder kans op files. – Een binnenvaartschip kan meer containers meenemen in een keer. – Per vervoerde container is er minder luchtvervuiling. – Vervoer per binnenvaartschip is goedkoper dan over de weg. 	
22	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = juist 2 = onjuist 3 = onjuist</p> <p>indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p>2 1 0</p>
23	<p>maximumscore 2</p> <p>1 = juist 2 = juist 3 = juist</p> <p>indien drie antwoorden juist indien twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p>2 1 0</p>
24	<p>maximumscore 1</p> <p>Een juiste reden gaat in op (voorbeelden van) de groei van de welvaart/economie in het Midden-Oosten.</p>	
25	<p>maximumscore 1</p> <p>reliëf/gebergte</p>	
26	<p>maximumscore 1</p> <p>Een juiste reden gaat in op het feit dat de aquifer doorloopt onder het territorium van de buurlanden en deze dus ook recht hebben op het water / dat voor de buurlanden minder water beschikbaar is wanneer Saudi-Arabië (te) veel water gebruikt.</p>	
27	<p>maximumscore 2</p> <p>Juiste economische redenen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het zuidoosten van Turkije is arm. – De bouw van de stuwdammen levert werkgelegenheid op. – De stuwdammen leveren goedkope elektriciteit. – De stuwmeren leveren irrigatiewater aan de landbouw. <p>per juiste reden</p>	<p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
28	maximumscore 2 Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> lokale bevolking: Door de bouw van stuwdammen komt hun leefgebied onder water te staan / worden ze gedwongen te verhuizen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> bevolking in Irak en Syrië: Door de bouw van stuwdammen in Turkije stroomt er minder water door de rivieren naar Irak en Syrië 	1
29	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = juist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Bevolking en ruimte

30 B

31 maximumscore 1

(bevolkingsdiagram) 2

Een juist argument is dat in de leeftijdsopbouw van bevolkingsdiagram 2 het aandeel ouderen het grootst is.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij de juiste keuze met een juist argument.

32 maximumscore 1

1 = juist

2 = onjuist

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.

33 B

34 maximumscore 2

- Voorbeelden van een voordeel voor de inwoners van Duiven zijn: 1
 - Je bent direct op de snelweg A15 richting Rotterdam.
 - minder filevorming
 - reistijdverkorting
- Voorbeelden van een nadeel voor de inwoners van Duiven zijn: 1
 - Rondom Duiven wordt het drukker.
 - meer geluidsoverlast/luchtvervuiling

Vraag	Antwoord	Scores
35	maximumscore 1 1 = onjuist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
36	maximumscore 1 Een juiste reden dat ze naar Duitsland migreren is om te werken / voor een hoger inkomen / voor gezinshereniging / gezinsvorming.	
37	maximumscore 2	
	• Voorbeeld van een juiste natuurlijke reden is: Het westen van China is onbewoonbaar door de aanwezigheid van de Himalaya / het gebergte/het droge klimaat.	1
	• Voorbeeld van een juiste economische reden is: De meeste werkgelegenheid / hogere lonen vind je in het oosten van China.	1
38	maximumscore 1 1 = juist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
39	maximumscore 2 1 = de stad 2 = Beijing, Shanghai en Guangdong 3 = de auto	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
40	maximumscore 1 1 = juist 2 = juist	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen bij twee juiste antwoorden.</i>	
41	maximumscore 1 Juiste natuurlijke overeenkomsten zijn: Beide stedelijke zones liggen in een rivierdelta/aan de kust. / Beide hebben een goede verbinding met het achterland over het water.	

Vraag	Antwoord	Scores
42	maximumscore 2 1 = juist 2 = onjuist 3 = onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

5 Aanleveren scores

Verwerk per examinerator in de applicatie Wolf:

- de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten voor wie het tweede-tijdvak-examen de eerste afname is én
- de scores van alle herkansende kandidaten.

Cito gebruikt beide gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 27 juni te accorderen.

Ook na 27 juni kunt u nog tot en met 30 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

derde tijdvak

Ook in het derde tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw derde-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

- bron 1, 3 vrij naar: KNMI, 2021
bron 2, 9, 18, 19 Shutterstock
bron 6, 8, 10 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. resp. p. 112, p. 206 kaart A, p. 204
bron 7 vrij naar: climate-data.org
bron 12 vrij naar: Hammond Incorporated, Maplewood, N.J.
bron 13 vrij naar: Graphic News
bron 15, 16, 22 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. resp. p. 43 grafiek D, p. 45 kaart A, 151 kaart F
bron 17 vrij naar: De Kleine Bosatlas, 61 ed. p. 32/33
bron 21 thewaternetnetwork.com
bron 23, 30 vrij naar: De Grote Bosatlas, 55e ed. resp. p. 131 kaart C, p.167 kaart B, p.165
bron 25 Shutterstock
bron 26, 33 vrij naar: PopulationPyramid.net
bron 27 vrij naar: CBS
bron 28 foto 1 en foto 2: Funda.nl, foto 3 en foto 4: Shutterstock
bron 29 vrij naar: de Volkskrant/maps4news, 20-01-2021
bron 30 vrij naar: Diercke Weltatlas 978-3-14-100870-8, p.76 afbeelding 4
bron 31 vrij naar: Ausländerzentralregister, 03-2021
bron 35 vrij naar: Yvette Tan, BBC News, 28-01-2021
bron 36 vrij naar: De Grote Bosatlas 55e ed. p. 165
bron 37 vrij naar: MINI LIVING via www.motor1.com, 21-11-2017
bron 4, 5, 11, 14, 20, 24, 32, 34 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021